

بسم الله الرحمن الرحيم

موضوع: علائم ظهور و وظیفه منتظران

نویسنده: حجت الاسلام و المسلمین عالی (زید عزه) در برنامه سمت خدا

حاج آقا عالی: بسم الله الرحمن الرحيم یکی از وظایف بسیار مهم که دوستان بزرگوار بیننده و مومن باید در رابطه با وجود مقدس امام زمان علیه السلام و مسئله‌ی ظهور خیلی به آن اهتمام بورزند نزدیک دیدن ظهور است ما در روایات مان به عناوین مختلف و تعبیر مختلف این توصیه را از اهل بیت داریم که ظهور را نزدیک ببینید چند روایت را عرض می‌کنم که فضای روایاتی که در این رابطه رسیده دست دوستان بیاید از امام هادی علیه السلام روایت است که فرمود وقتی که الم شما پرچم شما از بین تان برداشته شد الم یعنی امام تان چون امام پرچم دین است پرچم ایمان است پرچم توحید است

در زیارت جامعه‌ی کبیره خطاب به اهل بیت داریم پرچم‌های تقوا در زیارت‌های آل یاسین خطاب به امام زمان که سلام می‌دهیم اَلْسَّلَامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ اِی پرچم افراشته این‌ها پرچم‌های افراشته‌ی دین و ایمان و تقوا و توحیداند امام هادی می‌فرمایند وقتی این پرچم در زمان غیبت از بین شما برداشته شد از زیر پاهای تان منتظر فرج باشید مرحوم مجلسی می‌فرماید این که از زیر پاهایتان یعنی همان جایی که ایستادید و تکان نخورید یعنی عبور نکرده ممکن است فرج برسد یعنی این شکلی است که از جهت زمان و مکان طوری است که خیلی سریع در هر زمان و هر مکانی امکان پذیر است باز یک روایت دیگری از امام باقر علیه السلام است که به فضیل بن یسار شاگرد خوب‌شان فرمود وقتی که نیازمندی و حاجات مردم زیاد شد و به هم دیگر به خاطر کاری رجوع کردند ولی بعضی‌ها آن برادر مومن‌اش را انکار کرد و رد کرد عرض می‌کنیم یعنی چه این موقع منتظر فرج باشید صبح و شب. صبح و شب دائما منتظر فرج باشید شاگرد امام باقر علیه السلام سوال کرد که یعنی چه بعضی‌ها بعضی‌ها را انکار بکنند امام باقر فرمود که وقتی برای یک حاجتی پیش برادر مومن‌اش می‌رود یک جور دیگر با او برخورد می‌کند جوری که قبلا این گونه نبود حالا که برای احتیاج آمده سرد برخورد می‌کند تحویل نمی‌گیرد یک جور دیگر با او حرف می‌زد که قبلا این طور با او حرف نمی‌زد یکی از آسیب‌های آخرالزمان را حضرت می‌گوید که رابطه‌ها سرد است مومنین هنگام حاجات‌شان کاری با هم ندارند از هم رو برمی‌گردانند در یک چنین وقتی که ارزش‌های اخلاقی افول کرده و ارزش‌های مادی غلبه پیدا کرده این طور مواقعی که تاریکی است توقع فرج داشته باشید صبح و شب یعنی شب که شد بگویید فردا صبح. فردا صبح که شد بگویید شب.

شریعتی: این وقت تعیین کردن نیست؟

حاج آقا عالی: این وقت معین نیست وقت تعیین کردی که گفته شده ممنوع است این که وقت خاصی را فلان روز فلان تاریخ فلان سال ممنوع است اما بگویید هر صبح و شام نمی‌گوییم کدام یک از این صبح‌ها کدام یک از این شب‌ها امام زمان می‌آید که وقت تعیین شده باشد ولی مقصود نزدیک دیدن است که شما اگر شب گذشت حتی تا شب بعدی هم نگو که نمی‌آید فردا صبح ممکن است بیاید شریعتی: یعنی این قدر نزدیک ببینیم؟

حاج آقا عالی: بله این قدر نزدیک ببینیم که این‌ها خیلی آثاری در زندگی ما دارد. باز یک روایت دیگری است که یک عنوان دیگری است از چندین روایت که امر ظهور و فرج ولی عصر علیه السلام دفعی و یک مرتبه رخ می‌دهد مثل قیامت روایت از امیرالمومنین علیه السلام است که فرمود خداوند متعال فرج را به طور ناگهانی محقق می‌کند به واسطه‌ی یکی از ماه اهل بیت. باز در توقیعی که خود امام زمان به شیخ مفید دارند یک جمله این است که خداوند امر فرج ما را به طور ناگهانی محقق می‌کند در کمال الدین صدوق مرحوم شیخ صدوق از امام رضا علیه السلام روایت نقل کرده که امام رضا فرمودند که از پیغمبر اکرم کسی سوال کرد که مهدی شما اسم مبارک آقا است که مستحب است بلند شدن آن را عرض نمی‌کنم فرزند شما چه وقت ظهور می‌کند پیغمبر اکرم فرمود مثل مهدی ما و داستان آن مثل قیامت می‌ماند کسی کشف از وقت او نمی‌کند مگر خود خدا بعد پیغمبر فرمود ناگهانی فرا می‌رسد این هم یک دسته عناوین که نشان می‌دهد در آن زمان که شاید قالب مردم غافل اند حواس‌شان نیست چون برای آن‌ها ناگهانی‌اند یک عده‌ای که آماده‌اند منتظرند حواس‌شان جمع است برای آن‌ها ناگهانی نیست آن‌ها غافلگیر نمی‌شوند ولی آن‌هایی که غافل‌اند نشان می‌دهد که خیلی‌ها این طوری می‌شوند یک مرتبه اتفاق می‌افتد شریعتی: روایت نداریم که حتی خود حضرت هم نمی‌داند که کی ظهور می‌کند؟

حاج آقا عالی: این را یک اشاره‌ای می‌کنیم به مناسبتی یک روایتی که در آن یک اشاره‌ای است که گویی وقت پیش اهل بیت داده نشده وقت ظهور. بعضی این را گفته‌اند که اهل بیت از جمله امام زمان علیه السلام نمی‌دانند آن جا خواهیم گفت که آن روایت را می‌شود با بعضی از روایاتی که ظاهرش این است که تمام اسرار الهی پیش اهل بیت است چه طور جمع کرد؟ یک روایت دیگری است که باز یک عنوانی که چندین روایت ما در این زمینه داریم که خداوند متعال امر فرج را یک شبه اصلاح می‌کند در یک شب مقدر می‌کند و زمینه فراهم می‌شود برای ظهور امام صادق علیه السلام فرمود امر فرج مهدی ما در یک شب اصلاح می‌شود و موانع‌اش برطرف می‌شود کما این که خدا در یک شب امر نبوت حضرت موسی را فراهم کرد و اصلاح کرد و آن وقت ولی ما را مهدی ما را از غیبت و از حیرت در می‌آورد به دوران فرج و ظهور او. این که در یک شب چطور امر او را اصلاح می‌کند کما این که امر نبوت حضرت موسی را در یک شب اصلاح کرد خود امام صادق در ابتدای این روایت که روایت طولانی است فرمود که حضرت موسی وقتی در بیابان با خانواده‌اش می‌رفتند در قرآن آمده هوا تاریک بود راه را گم کرده بودند خیلی سرد هم بود از دور نوری دید اصلاً هیچ انتظار نبوت هیچ وعده‌ای از قبل به ایشان داده شود هیچ خبری قرائنی نبود از دور نوری دید به خانواده‌اش گفت من می‌روم سمت آن آتش گمان کرد آتشی است می‌روم یک مقداری را می‌آورم هم گرم شویم هم راه را پیدا کنیم «لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ» (طه/۱۰) وقتی که حضرت موسی علیه السلام آن جا خطاب رسید که «فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى» (طه/۱۲) در سرزمین مقدسی هستی کفش هایت را در بیاور آن نور آتش نبود نور خاصی بود همان جا خدا با او صحبت کرد حضرت موسی هم با خدا و کلیم الله شد.

رفت موسی کاتشی آرد به دست * * * آتشی او دید کز آتش برست

یک نور دیگری شامل حال‌اش شد حضرت امام صادق علیه السلام می‌فرماید امر نبوت عبد‌اش موسی را خداوند در یک شب درست کرد بنابراین امر فرج مهدی ما هم همین طور است چه بسا در آن زمانی که

شاید به ظاهر قرائنی نباشد بسیاری از مردم در غفلت هستند به طور ناگهان فرا می‌رسد لذا ما در روایات داریم که فرمود در نا امیدی‌ها خیلی امیدوار باشید. خدا رحمت کند حافظ را که اشاره به این دارد هان مشو ناامید چون واقف نئی از سر غیب * * * هست اندر پرده بازی‌های پنهان غم مخور

واقع این است که محاسباتی است که امر فرج در یک شب به فرموده‌ی اهل بیت علیهم السلام اصلاح می‌شود این جا یک نکته‌ای تذکر می‌دهم که در عین حال که در روایات مختلف با تعابیر و عناوین مختلف به ما گفته‌اند فرج را نزدیک ببینید صبح و شب و دائم. اما از آن طرف هم ما باید مراقب باشیم که دو مطلب را در نظر بگیریم یک این که اگر فرج به هر دلیلی تاخیر افتاد خداوند متعال مصلحت می‌داند تاخیر ظهور را. خدای نکرده صدها سال هم به عقب افتاد این قدر باید معرفت داشته باشیم این قدر باید تسلیم امر خدا باشیم این قدر باید صبر داشته باشیم و استقامت که در اثر طولانی شدن به شک نیفتیم به حیرت نیفتیم به این که چه شد به این که وعده‌ای که به ما دادند چه شد خدای نکرده دچار سوء ظن و بدگمانی نشویم این را بدانیم که فرج مسئله‌ی کوچکی نیست تمام شرایطاش که خداوند متعال همه‌ی آن‌ها را می‌داند باید فراهم شود اگر یک چنین تاخیری افتاد دچار شک و تحیر و سوء ظن نشویم این یک و از آن طرف بام هم نیفتد که نزدیک دیدن ما الآن گفتیم توصیه‌ی اهل بیت این بود فرج را نزدیک ببینیم ظهور را دفعی ببینیم که چه بسا مقدمات هم فراهم نباشد با محاسبه‌ی ما و آدم بگوید فراهم نیست اما اتفاق بیفتد این باعث نشود بیفتیم در استعجال و توقیت در عجله کردن و وقت کردن آن‌هایی که مغرض‌اند را کاری نداریم اما بعضی‌ها روی حساب ندانم کاری و ندانستن عجله که می‌کنند می‌خواهند از در و دیوار قرائنی درست بکنند برای این که ظهور نزدیک است این قدر عجله می‌کنند و شتاب دارند در این کار و کاری ندارند به این که در این مسئله باید تسلیم بود چه بسا ممکن است آسمان ریسمانی را به همدیگر ببافند یک پیشگویی‌هایی با حساب حروف ابجد یک چیزهایی را در نظر گرفتن پیشگویی‌های فلان ریاضی دان فرانسوی پیش گویی‌های فلان شاعر شاه نعمت الله ولی و بعد سال تعیین بکنند وقت تعیین بکنند که بگویند فلان وقت دیگر می‌آید اهل بیت خیلی با این مسئله هم برخورد کردند که در عین حال که ظهور را نزدیک ببینید نه عجله کنید و پیش از موعد بخواهید خودتان جلو جلو بیاورید فرج را کَذَبَ الْوَقَاتُونَ وَ هَلَكَ الْمُسْتَعْجِلُونَ کسانی که وقت تعیین کردند دروغ می‌گویند و آن‌هایی که عجله کردند هلاک می‌شوند بله به ما گفتند از خدا بخواهید که خدا تعجیل بکند در فرج خدا وقتی عجله بکند می‌داند چه کند تعجیل را بخواهید بخصوص در صلوات‌ها و عجل فرجه‌هم اما شما عجله نکنید تعجیل خدا به این شکل است که مسائل را طوری درست می‌کند که چیزی خراب نشود ولی ما نباید عجله کنیم یک مومن منتظر کسی است که در دعاها اهل بیت به ما یاد دادند که این قدر تسلیم است که نه دوست دارد آن چیزی که خدا می‌خواهد عقب بیفتد جلو بیفتد و آن چیزی که خدا می‌خواهد جلو بیفتد عقب بیفتد این تسلیم است این درست است به هر حال آن چیزی که یکی از وظایف مومنین است این است که فرج را و ظهور را نزدیک بدانند و آمادگی‌ها را تسریع بکنند و اقداماتی که باید برای این که غافل گیر نشوند را فراهم بکنند.

شریعتی: شما گفتید که این ناگهانی اتفاق می‌افتد پس علائمی که برای ظهور گفته‌اند چه می‌شود؟

حاج آقا عالی: این یکی از اشکالات بسیار جدی است من اجازه می‌خواهم بعد از یک روایتی که دید یک مومنی که خیلی زیبا پیش امام باقر علیه السلام آمد عقاید خودش را مطرح کرد که نسبت به ظهور و فرج

چطور است را عرض می‌کنم چون این دید باید دید ما باشد این روایت در روضه‌ی کافی است که امام باقر با یک تعداد از شاگردان نشسته بودند پیرمردی آمد سلام کرد به حضرت عصا دست‌اش بود به آقا گفت که من پیر شدم یک جایی کنار خودتان برای من باز کنید بیایم بنشینم خیلی معلوم بود پیرمرد باصفا و با نشاطی بود رفت پیش حضرت نشست گفت من می‌خواهم چیزی از شما بپرسم و آن این است که من شما را دوست دارم نه به خاطر طمع از دشمنان شما هم بدم می‌آید نه این که کینه‌ی شخصی داشته باشم حلال شما را حلال می‌دانم حرام شما را حرام می‌دانم منتظر فرج شما هم هستم منتظر دولت شما هم هستم انتظار می‌کشم یک روایتی داریم کسی خدمت امام صادق رسید شبیه این روایت است گفت من صبح و شب منتظر امسال می‌گویم سال بعد این ماه می‌گویم ماه بعد این هفته می‌گویم هفته‌ی بعد منتظر فرج شما حکومت و دولت شما اهل بیت. چون این‌ها دولت اهل بیت و فرج اهل بیت را از زمان پیغمبر احادیث‌اش را شنیده بودند که فردی از ما اهل بیت می‌آید و حکومت خدا را در زمین مستقر می‌کند لذا همه‌ی مومنین خالص منتظر بودند روایت را شنیده بودند در این روایت دارد پیش امام صادق آمد گفت من دائم این شکلی منتظر هستم امام صادق علیه السلام اشک ریخت و گریه افتاد حال در این جا هم این فرد آمده به امام باقر شبیه همین را می‌گوید گفت این به درد من می‌خورد که این چنین منتظر ام؟ امام باقر علیه السلام فرمود همین سوال را کسی از پدرم امام سجاد علیه السلام پرسید پدرم فرمود اگر تو زنده بمانی که دولت ما را ببینی که چشمات روشن و اگر قبل از آن از دنیا بروی مهمان رسول خدا و امیرالمومنین خواهی بود این پیرمرد زرنگ بود گفت بگذارید من دو مرتبه این حرف شما را بگویم ببینم درست فهمیدم راجع من کلی نمی‌خواهم راجع به خودم که اگر من زنده ماندم دولت شما را درک کردم چشم‌ام روشن؟ آن وقت همراه شما هستم و اگر از دنیا رفتم مهمان رسول خدا و امیرالمومنین خواهم بود؟ امام باقر فرمودند بله برای شما هم گفتم او شروع کرد آن چنان گریه کردن می‌گوید دیدم تمام مجلس گریه شد از حال این پیرمرد امام باقر دست می‌کشید به صورت‌اش اشک‌اش را پاک می‌کرد این پیرمرد دست امام باقر را گرفت کشید روی سینه‌اش و بعد بلند شد حق‌حق کنان رفت امام باقر رو کرد به اطرافیان‌اش فرمود اگر می‌خواهید یکی از اهل بهشت را ببینید ببینید. این راوی می‌گوید که تا به حال یک چنین مجلسی به این با حالی من ندیده بودم این دید است که من منتظر ام منتظر او هستم ولی نه عجله می‌کنم حضرت فرمود که اگر باشی چشمات روشن اگر از دنیا بروی و نتوانی ببینی میان اهل بیت مهمان هستی این انتظار ثمره‌اش را دارد که رشد برای تو ایجاد می‌کند این خاصیت مومن است این سوالی که حضرت عالی فرمودید که سوال بسیار بسیار مهم و اشکال جدی است اگر اهل بیت فرمودند که دائم شما منتظر باشید خب از طرفی علائمی را گفتند خواهد آمد حالا ما کاری به علائم غیر حتمی که تعداد‌اش بسیار زیاد است ندارم حداقل ۵ علائم حتمی باید رخ بدهد خب آن‌ها نیست پس ما چطور بگوییم امشب اتفاق می‌افتد با این که آن علائم نیست پنج علامت حتمی یکی بروز سفیانی است که در رأس دشمنان حضرت ولی عصر است و از مشرکین است و کشتارهای زیادی به خصوص در منطقه‌ی شامات و خاورمیانه خواهد داشت دوم خسف بالبداء است یعنی همین لشکریان در یک منطقه‌ای بین مکه و مدینه زمین گیر می‌شوند و از بین می‌روند سوم قتل نفس زکیه است که یک انسان بسیار پاکدامن و با تقوایی در مکه است گردن زده می‌شود او را به ظلم می‌کشند چهارم خروج یمانی است که از یمن خروج می‌کند و پرچم حقی را بلند می‌کند و پنجم سیهه‌ی آسمانی است که

یک سیه‌ای در شب ۲۳م ماه مبارک رمضان زده می‌شود از طرف جبرئیل که جزئیات‌اش را نمی‌گوییم این ۵ علائم حتمی است این‌ها که هنوز نیامده چطور بگوییم امشب به علاوه به ما گفته‌اند ظهور جمعه در زیارت روز جمعه سید بن طاووس نقل کرده ظهور در جمعه است چطور ما وسط هفته منتظر باشیم و در این چند روز بگوییم خبری نیست و نا امید باشیم این مسئله بسیار جدی است این روایات چطور با هم جمع می‌شود؟ جواب این است که یکی از اعتقادات مسلم شیعه که انصافاً اگر کسی این مسئله‌ی اعتقادی به آن پی برد به عظمت مکتب اهل بیت پی می‌برد و آن مسئله‌ی بداء است بداء به طور خیلی خلاصه این است که دست خدا بسته نیست خدا مقدرات را عوض می‌کند «بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ» (مائده/۶۴) دست خدا که بسته نیست خدا مقدرات را عوض می‌کند کما این که شما نگاه کنید در دعاهایمان در تضرعات در توبه‌ها شب‌های قدر ما در دعاها این طور داریم که اللهم ان کُنتَ کَتَبْتَنِي عِنْدَكَ فِي اُمِّ الْكِتَابِ شَقِيًّا ... فامحني من الاشقياء فاکتبنی من السعداء خدایا اگر من در قضا قدر تو اگر در کتاب حتمی و لوح محفوظ تو جزء اشقیاء هستم من را از این لیست محو بکن و جزء سعادت مندان بده این همان بداء است تغییر مقدرات «يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ» (رعد/۳۹) یک چیزی را محو می‌کند یک چیزی را اثبات می‌کند و به خاطر همین است که ما در روایت داریم کسی مقدر بوده عمرش شصت سال باشد صله رحم می‌کند صدقه می‌دهد احسان می‌کند توسل می‌کند عمرش طولانی می‌شود این تغییر مقدرات است عمری که قرار بود شصت سال باشد اضافه می‌شود یک مرتبه عرض کردم مرحوم آیت الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی که به او وعده داده بودند ده روز دیگر از دنیا می‌روی در کربلا بودند جوان بودند با جمعی در باغی بودند فراموش کرده بود این وعده را سر آن ده روز که در آن باغ بود احساس دل درد بسیار شدید کرد که او را آوردند رو به قبله شد خود ایشان بعدها می‌گفت مرحوم آیت الله اراکی شاگرد ایشان و آقا زاده‌شان نقل می‌کرد گفت دیدم ملائکه را که به قبض روح آمدند توسل کردم به امام حسین چون فوق العاده ارادت داشت به امام حسین می‌گفت توسل کردم دیدم خود اباعبدالله تشریف آوردند آن‌ها را رد کردند فرمودند ما عمر گرفتیم از خداوند به شما و ایشان گفت که تقاضایشان این بود که من مرگ را حق می‌دانم ولی کاری نکردم برای آخرت‌ام یک فرصتی برای من بگیرید که این فرصت را گرفتند و حوزه‌ی علمیه‌ی قم را تاسیس کرد که مرحوم آیت الله اراکی می‌گفت که حوزه‌ی علمیه‌ی قم هدیه‌ی امام حسین است از برکات عمر با برکت ایشان است. این تغییر مقدرات است.

شریعتی: مسئله‌ی بداء به چه کارمان می‌آید؟

حاج آقا عالی: مسئله‌ی بداء که دست خدا باز است و مقدرات را عوض می‌کند در علائم حتمی هم است علائم حتمی هم مشمول بداء می‌تواند بشود علائم حتمی که دست خدا را نمی‌بندد اگر مردم آمادگی‌هایی داشته باشند و مردم تشنه باشند و طالب منجی باشند و به مقام اضطرار برسند بدون این که آن علائم رخ دهد ظهور رخ می‌دهد این متن روایتی است معتبر و صحیح السند که در کتب غیبت لقمانی آمده مرحوم مجلسی هم در بحار آورده مرحوم شیخ حر عاملی هم در اثبات الهدات آمده یکی از اصحاب خوب امام جواد علیه السلام به نام داود بن قاسم جعفری می‌گوید در خدمت امام جواد حرف از سفیانی و علائم حتمی شد و من سوال کردم آیا خدا در علائم حتمی هم بداء دارد؟ مقدرات را عوض می‌کند؟ امام جواد فرمودند بله آن را هم می‌تواند بعد یک سوال خیلی دقیقی کرد این شاگرد امام جواد گفت خب اگر این طوری است اصل ظهور

امام زمان هم ممکن است که مشمول بداء شود و حضرت دیگر تشریف نیاورند مقدرات او را هم عوض بکند امام جواد یک جواب بسیار قوی دادند که غیر از معصوم نمی‌تواند این جواب را بدهد فرمودند که ظهور از وعده‌های خداست «إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ» (آل عمران/۹) خدا خلف وعده نمی‌کند اما علائم که جزء وعده‌ها نیست بله به روال طبیعی و معمولی علائم رخ می‌دهد اما اگر مردم تغییری در خودشان ایجاد نکنند آن تشنگی پیدا شود می‌تواند بدون آن علائم هم ظهور رخ بدهد در علائم حتمی این چنین است تا چه رسد به مسئله‌ی جمعه که روز جمعه جزء علائم حتمی هم نیست پس هر زمان می‌شود این انتظار را داشت.